

آیات احکام

[آیت](#) در بردارنده [حکم فقهی](#) را آیت احکام گویند.

فهرست مندرجات

- [۱ - معنای اصطلاحی آیت احکام](#)
- [۲ - تعداد آیت احکام](#)
- [۳ - قرآن یکی از منابع فقه](#)
- [۴ - تألیفات در مورد آیت احکام](#)
- [۵ - بخشی از مصادیق آیت احکام](#)
 - [۵.۱ - آیه وضو و تیمم](#)
 - [۵.۲ - آیه حد سرقت](#)
 - [۵.۳ - و آیت دیگر](#)
- [۶ - مستندت مقاله](#)
- [۷ - منبع](#)

معنای اصطلاحی آیت احکام

به آیاتی از [قرآن کریم](#) که در آن حکم فقهی [تشریح](#) و بیان شده باشد "[آیت الاحکام](#)" می‌گویند.

تعداد آیت احکام

چنین معروف است که آیت الاحکام از ۵۰۰ آیه بیشتر نیست؛ ولی برخی از [دانشمندان](#) معتقداند که هیچ [حکم شرعی](#) وجود ندارد، مگر این که اصل آن در [قرآن](#) هست و [سنت](#) گرامی [پیامبر](#) (صلی الله علیه و آله) آن را تبیین و [تشریح](#) نموده است.

قرآن یکی از منابع فقه

"[قرطبی](#)" معتقد است یکی از وجوه [اعجاز قرآن](#)، [علم جلال](#) و [جرام](#) آن است. قرآن کریم که در [اصطلاح فقه](#) و [اصول](#) به آن "[کتاب](#)" می‌گویند یکی از [منابع فقه](#) و [اجتهاد](#) است.

تألیفات در مورد آیت احکام

[دانشمندان اسلامی](#) در زمینه [فقه قرآن](#)، یا [احکام القرآن](#) تألیفات فراوانی داشته‌اند که قدیمی‌ترین اثر "آیت الاحکام" تألیف "[محمد بن سائب کلبی](#)" و نیز "[فقه القرآن](#)" نوشته "[قطب راوندی](#)"، "کنز العرفان فی فقه القرآن" اثر "[فاضل مقداد سیوری](#)" و "[زبدۃ النبیین](#)" تألیف "[مقدس اردبیلی](#)" از معروف‌ترین آنها است. در زمینه کتاب‌شناسی [احکام قرآن](#)، در دانش‌نامه قرآن و قرآن پژوهان از صفحه ۱۷۹۵ تا ۱۸۰۱، تعداد ۱۰۸ کتاب معرفی شده است.

بخشی از مصادیق آیت احکام

" یا ایها الذین امنوا اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم و ایدیکم الی المرافق و امسحوا برؤوسکم و ارجلکم الی الکعبین ... ؛ ای کسانی که ایمان آورده اید ! هنگامی که به نماز می ایستید، صورت و دست ها را تا آرنج بشویید، و سر و پاها را تا مفصل (بر آستگی پشت پا) مسح کنید ... " (مانده، آیه ۶)

← آیه حد سرقت

" ... السارق و السارقة فاقطعوا ایدیهما ... ؛ دست مرد دزد و زن دزد را قطع کنید ... " (مانده، آیه ۳۸)

← و آیت دیگر

افزون بر این، می توان به آیت زیر نیز اشاره نمود:

آیه انفال، آیه حجب، آیه حد زنا، آیه قنف، آیه خمس و آیه غنیمت، آیه دین، آیه ربا، آیه صوم، آیه زکات، آیه سجده، آیه طلاق، آیه ظهار، آیه عده و فلت، آیه لعان و آیه وصیت.

مستندات مقاله

خرمشاهی، بهاء الدین، دانش نامه قرآن و قرآن پژوهی، ج ۱، ص ۵۹-۶۰.
خرمشاهی، بهاء الدین، دانش نامه قرآن و قرآن پژوهی، ج ۲، ص ۱۷۹۵-۱۸۰۱.
خرمشاهی، بهاء الدین، قرآن پژوهی هفتادبخت و تحقیق قرآنی، ص ۵۶-۵۷.
ابو زهره، محمد، معجزه بزرگ پژوهشی در علوم قرآن، ص ۵۱۶-۵۲۴.

منبع

[مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی](#).

رده‌های این صفحه: [آیت الاحکام](#) | [اسامی آیت و سور](#) | [فقه](#) | [قرآن شناسی](#)